

BERGEN
KOMMUNE

Årstad Brannstasjon barnehage

ÅRSPLAN 2026-2027

Vi oppdager verden sammen

Bergensbarnehagens visjon; Vi oppdager verden sammen, er samlende og viser en

felles retning for vårt pedagogiske arbeid. Gjennom mangfoldige opplevelser skal barn

kunne oppdage verden i stimulerende og inspirerende miljøer.

Visjonen er beskrevet i kvalitetsutviklingsplan for bergensbarnehagene Sammen for kvalitet – lek og medvirkning. Kvalitetsutviklingsplanen bygger på lov og forskrift, og gir lokale føringer for bergensbarnehagens satsningsområder og innhold.

Årsplanen gir innsikt og informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid og synligjør hvordan personalet arbeider faglig og systematisk for å sørge for at barna får utfordringer tilpasset deres erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. Ved å beskrive og begrunne valg og vurderinger av pedagogisk innhold og arbeidsmåter, viser årsplanen hvordan barnehagen legger til rette for progresjon.

Bergensbarnehagen har fire verdier som skal kjennetegne vår praksis; disse er VARME – vi viser at vi bryr oss – TRYGGHET- vi skaper trygge rammer og forutsigbarhet – UNDRING – vi støtter barnas initiativ og interesser – GLEDE – vi vektlegger glede, humor og kreativitet.

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet, og det er barnehagelov med forskrift som er retningsgivende for den pedagogiske tilretteleggingen av barnehagehverdagen. Bergensbarnehagene utarbeider årsplan i tråd med det som er beskrevet i rammeplan for barnehager (Kunnskapsdepartementet, 2017).

VARME

TRYGGHET

UNDRING

GLEDE

Innhold

Barnehagen vår	4
Et trygt og godt barnehagemiljø.....	5
Vi jobber med et trygt og godt barnehagemiljø	6
Foreldresamarbeid	6
Satsningsområder.....	8
Livsmestring	8
Lek.....	8
Språk	10
Medvirkning.....	11
Barnehagens fokusområde	12
Systematisk vurderingsarbeid.....	13
Arbeidsmåter.....	14
International Child Development Programme (ICDP)	14
Planlegging og vurdering av praksis	15
Overganger	15
Når barnet begynner i barnehagen	15
Overganger innad i barnehagen	16
Overgang fra barnehage til SFO – skole.....	16
Kalender for barnehageåret 2026-2027	17

Barnehagen vår

I samarbeid og forståelse med hjemmet skal barnehagen gi barna en trygg og god hverdag, preget av lek, bevegelse og utforskning. I barnehagen er det mye glede, mestring og spenning. Men som ellers i livet kan noen dager være mer krevende, og ting går ikke helt slik vi ønsker. Å regulere vanskelige følelser, slik som sinne, fortvilelse og skuffelse, er en del av barnets utvikling. Dette kan være en krevende øvelse for både små og store.

Som voksne i Årstad Brannstasjon barnehage er vi en trygg og god havn for barna, men samtidig skal vi være tydelige voksne, som stiller krav og forventninger til barna utfra barnets alder og modenhet. Det er ingen enkel oppgave, hverken for foreldre eller personalet.

Satsningsområdet for barnehageåret 2026/2027 er uteleken, hvor vi har følgende mål: «Aktive voksne som støtter, beriker og utvikler uteleken.»

Temaet bygger videre på satsningsområdet for 2025/2026, men med et særskilt fokus på uteleken.

Barnehagen er Grønt Flagg - sertifisert. Vi har rullerende tema fordelt etter alder; Kildesortering (2-3 år), Natur og biologisk mangfold (4-5 år), og Sunt kosthold og fysisk aktivitet (5-6 år). Gjennom dette får barna erfaring med å ta vare på seg selv, hverandre og naturen.

Vi serverer smørelunsj hver dag og varm mat én gang i uken. Vi har utarbeidet en meny med fire ulike varmretter som går på rundgang. Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner. Fellesskapet og den gode hverdagspraten rundt bordet er en viktig del av måltidet.

Vi er en flerkulturell barnehage. Uansett bakgrunn, behov eller forutsetninger skal vi, i samarbeid og forståelse med barnets hjem, bidra til en trygg og god barnehagehverdag.

I Årstad Brannstasjon barnehage er alle, både barn og voksne en betydningsfull deltaker i fellesskapet.

Med ønske om ett godt barnehageår.

Styrer Årstad Brannstasjon barnehage

Fakta om barnehagen:

- Antall barn: 108
- 8 grupper fordelt på 3 baser
- Aldersdelte grupper
- Åpningstid 07.30-16.30
- Lunsjmåltid serveres, frokost og fruktmåltid tas med

Kontakt: Slettebakksveien 41, 5093 BERGEN, Tlf.: 55 56 24 20
e-post: arstad.brannstasjon.barnehage@bergen.kommune.no

Et trygt og godt barnehagemiljø

Det er forankret i Barnehageloven at alle barn har rett til et trygt og godt barnehagemiljø. I dette ligger det at barnehagen skal jobbe forebyggende for å skape et varmt og inkluderende fellesskap. Det psykososiale barnehagemiljøet omhandler alt vi gjør i barnehagen, både i samspill med barna, samarbeid med foreldre og innad i personalgruppen.

Plikten til å sikre at barn har et trygt og godt barnehagemiljø er forankret i barnehagelovens § 42, gjennom aktivitetsplikten.

Kunnskap om enkeltbarn og barnegruppen er viktig for å gi alle barn et godt tilbud i tråd med barnehagelov og rammeplan. Systematiske observasjoner og fortløpende vurderinger av pedagogisk praksis, er nødvendig for å jobbe forebyggende og målrettet med et trygt og godt barnehagemiljø.

Vi jobber med et trygt og godt barnehagemiljø

Å være en del av et lekende fellesskap i en barnehage er viktig for barna. Slik får barnet en bekreftelse på seg selv, mulighet til å medvirke, og tillit til andre. Samtidig er motgang og vanskelig følelser en del av det å være et menneske, og en viktig del av barnets utvikling.

Barna skal oppleve oss som varme, trygge, undrende og glade voksne. Vi skal også være voksne som er forutsigbare og tydelig, og som tar det nødvendige ansvaret når situasjonen krever det. Å være en varm og grensesettende voksen er vårt ideal.

I hverdagen følger vi med på hvordan barnet har det. Vi ser om barnet opplever tilhørighet til det lekende fellesskapet, og vi følger med på dynamikken i barnegruppen. Dersom konflikter, utestengelse og utenforskap oppstår, har vi plikt til å handle. Vi jobber daglig med å tilrettelegge for gode hverdager, bl.a. gjennom følgende punkter:

- **Leke- og læringsmiljø.**
Vi vektlegger å skape et innbydende og stimulerende leke- og læringsmiljø som kan endres etter barnegruppens sammensetning og behov.
- **Gode og forutsigbare planer.**
Dagsplan, ukeplan og månedsplan er tilpasset barnegruppen og skaper en god ramme for dagen.
- **ICDP.**
Vi bruker aktivt samspillsmetoden ICDP i vårt relasjonsarbeid med barna.
(Les mer s.14.)
- **Foreldresamarbeid.**
Den daglige kontakten med foreldrene er viktig, og «barns trivsel» er tema i foreldresamtaler.
- **Kontinuerlig og systematisk observasjon.**
I tillegg til daglige observasjoner, kartlegges hver høst kvaliteten på relasjoner mellom barn og voksne på gruppen, for å sikre at alle barn opplever trygge og varme relasjoner.

Barnehagen har et eget Ressursteam som har et særlig ansvar for å følge opp arbeidet med et godt barnehagemiljø, og ved behov kan personalet og foreldre søke råd og veiledning hos Team Skyfritt. *(Se lenke siste side)*

Foreldresamarbeid

Samarbeid og god kommunikasjon mellom hjem og barnehage er grunnleggende for barnets trivsel og utvikling. Samarbeidet skal alltid ha barnets beste som mål.

Personalet jobber målrettet med å etablere gode relasjoner til både barn og foreldre, og møter dem med varme, vennlighet og anerkjennelse.

- Vi har planlagte besøksdager for de nye barna.
- Vi tilbyr oppstartssamtale i løpet av de to første ukene.
- Barnet blir kjent med mer enn en voksen i oppstarten.
- Vi har møtepunkter som samarbeidsutvalget, foreldresamtaler, foreldremøter og arrangementer som vårfrokost, foreldrekafe og Lucia-markering.
- Foreldre og personale må ta initiativ til å dele informasjon og stille spørsmål ved henting og levering.

Foreldresamarbeidet skal skje både på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå. På individnivå legger vi til rette for at foreldrene og barnehagen jevnlig kan utveksle observasjoner og vurderinger knyttet til enkeltbarnets helse, trivsel, erfaringer, utvikling og læring. På gruppenivå har vi et foreldreråd og et samarbeidsutvalg der foreldrene kan komme med innspill til arbeidet. Andre arenaer kan være foreldremøter og ulike markeringer i barnehagen.

Foreldreråd og samarbeidsutvalg

For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg.

Foreldrerådet består av foreldrene til alle barna og skal fremme foreldrenes fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget består av foreldre og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert.

(Barnehageloven, § 4)

Satsningsområder

Satsningsområdene livsmestring, lek, språk og medvirkning er felles for bergensbarnehagen. Områdene har tydelige målformuleringer som peker retning for det pedagogiske arbeidet og vårt oppdrag om å sikre progresjon i barnehagens innhold.

Satsningsområdene sees i sammenheng med fagområdene som er beskrevet i rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Under beskrives og begrunnes barnehagens valg og prioriteringer knyttet til de fire satsningsområdene:

Livsmestring

Mål: I bergensbarnehagen utvikler barna robusthet i et miljø preget av trygghet, glede og mestringsopplevelser.

Strategier:

- Personalet skaper trygge og forutsigbare rammer
- Personalet legger til rette for et barnehagemiljø preget av humor, glede og kreativitet

Grunnlaget for trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd legges i tidlig barndom. Livsmestring handler også om å møte motstand, håndtere utfordringer og å være utholdende. Barnehagen har en sentral plass i dette arbeidet. God tilknytning og trygghet må på plass hos barnet før det kan utforske, leke og utvikle seg sammen med andre barn. Barn med trygg tilknytning har også en bedre evne til å motta veiledning og regulere egen adferd i ulike situasjoner.

I vår barnehage har vi faste rom og tydelige rutiner som skaper en trygg ramme i hverdagen. Barna har faste grupper og voksne gjennom året.

Barn som håndterer egne og andres følelser og reaksjoner, utvikler en motstandskraft, - en robusthet, til å møte hverdagsutfordringer med. Robuste barn er nysgjerrige, undrende og utholdende. De lærer og trives, skaper gode sosiale relasjoner og kan be om hjelp. Det å oppleve et nederlag uten at «verden raser», er en verdifull erfaring. Slike ferdigheter utvikler barna i møte med andre, gjennom vennskap, lek og meningsfulle opplevelser.

Personalet i barnehagen støtter barna i å uttrykke, sette ord på og regulere følelser. Ved å bruke samspillsmetoden ICDP, jobber vi kontinuerlig for at alle barn skal ha en god hverdag.

Lek

Mål: I bergensbarnehagen er leken grunnlag for trivsel, glede og utvikling

Strategier:

- Personalet tilrettelegger lekemiljøet med utgangspunkt i barnas interesser og forutsetninger
- Personalet støtter barnas deltakelse i lek

Barn er eksperter på lek, og leken er barnas naturlige, kreative måte å uttrykke seg på. Lek er frivillig og indre motivert, og barn leker for lekens egen skyld. Leken er viktig for barns språklige og sosiale utvikling, og gjennom lek knytter de vennskap og styrker relasjoner til de rundt seg.

I vårt arbeid med lek vektlegger vi god tid. Barna må få muligheten til å fordype seg i leken og bli der over tid. Vi har lekearealer som skal inspirere til ulike typer lek og barna skal ha tilgang på ulikt materiell som de kan bruke i leken. Vi blander klassiske leker med gjenbruksmaterialer og naturmaterialer. Dette kan byttes ut i perioder for å skape variasjon eller tilpasses ulike årstider, temaer eller tradisjoner. Vi bruker fortellinger og konkreter som inspirasjon til felles lek.

Leken er like viktig og skal ha like gode betingelser ute som inne. Vi har en stor og variert lekeplass, der barna kan utfolde seg fysisk i terrenget, leke på et utvalg lekeapparater og finne seg kriker og kroker der de kan leke i fred. Både fysisk lek, rollelek og regellek har gode vilkår i vår barnehage.

Personalet i barnehagen støtter og deltar i leken slik at alle barn får mulighet til å delta i leken uavhengig av kompetansen de har, og vi legger til rette for felles lek som gjør at alle kan inkluderes i leken og fellesskapet.

Språk

Mål: I bergensbarnehagen utvikles barnas språk i lek og fellesskap

Strategier:

- Personalet observerer, følger opp og tilrettelegger for barnas språkutvikling
- Personalet legger til rette for et rikt språkmiljø med vekt på utforskning, undring, nysgjerrighet og kreativitet

1-2 åringer

- Vi bruker språk aktivt i hverdagssituasjoner hele dagen.
- Vi bruker konkrete og bilder til lek, fortellinger og sanger.
- Vi setter ord på barnas følelser, handlinger og objekter.
- Vi bruker rim og regler, sanger, tegn-til-tale og kroppsspråk.
- Vi bruker metoder fra «Bergen språkstimuleringsprogram» for å styrke barns første- og andrespråk

3-4 åringer

- Vi er med på å støtte, utvikle og berike leken.
- Vi har språkgrupper ved behov.
- Vi bruker barnelitteratur som utgangspunkt for lek og samtale.
- Vi beskriver, forteller, dramatiserer, synger og dikter sammen.

5-6 åringer

- Vi leser høyt for barn.
- Vi tilrettelegger for skriftspråklek.
- Vi bruker og videreutvikler materiell fra «språkskapet» vårt.

Medvirkning

Mål: I bergensbarnehagen medvirker barna aktivt i trygge fellesskap

Strategier:

- Personalet tilrettelegger for at barna deltar i demokratiske prosesser
- Personalet samarbeider med foreldrene i arbeidet med barns medvirkning

At barna er delaktige og involvert i egen hverdag gir en følelse av å bli tatt på alvor. Dette vil i sin tur være med på å skape en trygghetsfølelse i barnehagen som gir grunnlag for videre utfoldelse og kreativitet. Barna lærer også å ta hensyn til fellesskapet når de opplever demokratiske prosesser i barnehagen.

Voksenrollen er sentral i dette arbeidet. Det er våre holdninger og hvordan vi møter barna som leder frem til en medvirkningspraksis. Alle barn skal føle seg sett, hørt og respektert.

I Årstad Brannstasjon barnehage er vi opptatt av å se og møte det enkelte barn. Vi tar barn på alvor ved å tilrettelegge for individuelle forskjeller og uttryksmåter. Vi er opptatt av at barna skal være med på det som skjer; de skal *virke* sammen med oss, og bidra ut fra deres ståsted, utviklingsnivå og evner.

Vi tilpasser forventninger og oppgaver etter hvor barna er utviklingsmessig og vi legger til rette for et lekemiljø som er tilpasset barnegruppen. Vi er også opptatt av å være i dialog med foresatte slik at vi arbeider sammen om hva som er det beste for det enkelte barn og fellesskapet.

Barnehagens fokusområde

Forrige barnehageår deltok vi i prosjektet «MoveEarly» i samarbeid med Høyskolen på Vestlandet, der lek, bevegelse og utforsking er sentrale elementer. Gjennom «Systematisk Vurderingsarbeid» satte vi lupen på leke- og læringsmiljøet ute og inne, samt voksenrollen i leken. Dette skal vi jobbe videre med i år, med hovedvekt på voksenrollen i uteleken.

I uteleken har de voksne en viktig rolle som tilretteleggere, veiledere og støttespillere for barnas lek og utvikling. Gjennom tilstedeværelse, observasjon og aktiv deltakelse bidrar den voksne til å skape trygge rammer, inspirere til lek og støtte barns samspill og utforskertrang. Den voksne skal være bevisst sin rolle i å fremme inkludering, mestring og gode relasjoner, og tilpasser sin deltakelse etter barnas behov – noen ganger som aktiv deltaker, andre ganger som en trygg base i bakgrunnen.

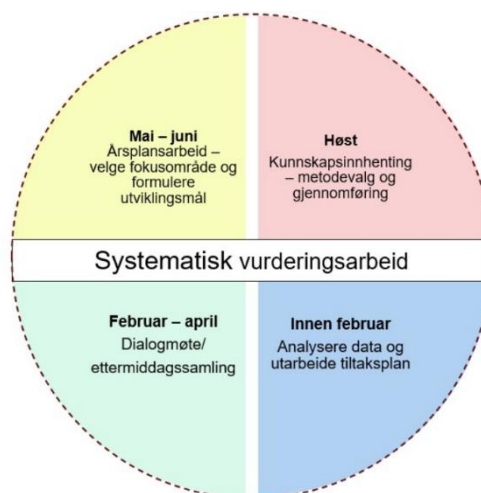
Systematisk vurderingsarbeid

Systematisk vurderingsarbeid i barnehagen foregår i fire faser gjennom hele året. I det systematiske vurderingsarbeidet formulerer personalet et konkret mål, med utgangspunkt i barnehagens tema/prosjekt/fokusområde.

Dokumentasjon av det systematiske vurderingsarbeidet synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehagelov og rammeplan.

Sentralt for vurderingsarbeidet er at både barn og foreldre får mulighet til medvirkning og innflytelse på barnehagens praksis.

For inneværende barnehageår har vi valgt følgende mål for det systematiske vurderingsarbeidet:

Utviklingsmål:

- Aktive voksne som støtter, beriker og utvikler uteleken

Delmål:

- Personalet skal ukentlig tilføre noe nytt i utemiljøet (materieell, ideer eller aktiviteter) som kan inspirere til variert lek
- Personalet skal daglig delta i lek med barna i korte eller lengre sekvenser
- Personalet skal ha faste refleksjonspunkter i teamet om egen deltakelse og rolle i uteleken (praksisfortellinger).

Kriterier:

- Personalet bruker de 8 samspillprinsippene i ICDP i relasjonen med barnet.
- Personalet skal være bevisst på hvilken rolle de har i relasjon med barnet og barnegruppen, som observatør, støttespiller eller den som gir impulser.
- Personalet kartlegger voksen – barn relasjoner, for å kartlegge enkeltbarnet sine forutsetninger for å delta i lek, bevegelse og utforskning.
- Personalet skriver praksisfortelling med tema voksenrollens betydning for lek og bevegelse

Arbeidsmåter

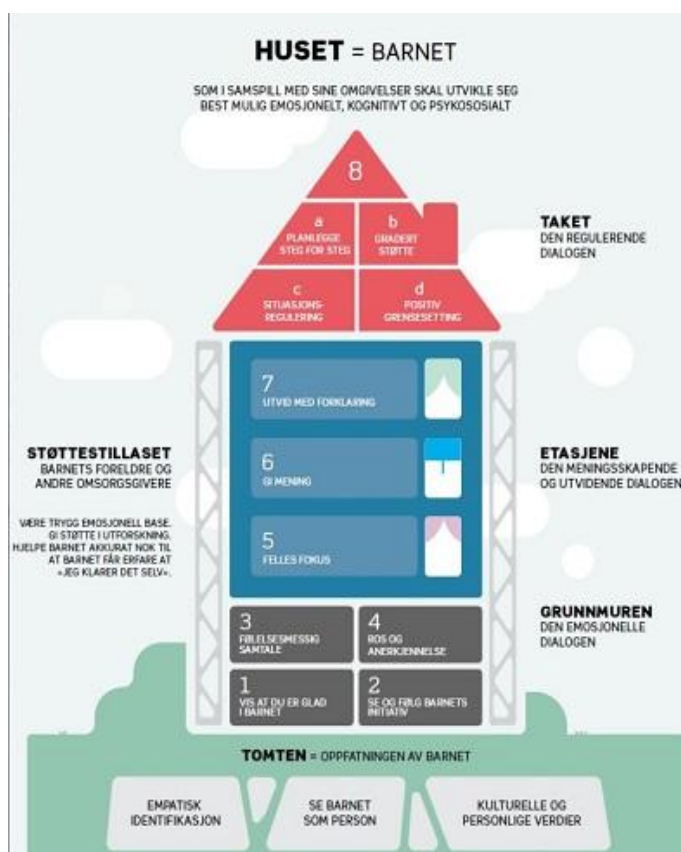
Systematisk arbeid med å videreutvikle kvalitet og kompetanse er viktig for at tilbudet skal bli best mulig. Barnehagens ulike arbeidsmåter bidrar til å skape engasjement, interesse og motivasjon og gir retning for det pedagogiske arbeidet.

International Child Development Programme (ICDP)

Pedagogisk relasjonskompetanse handler om å fremme barns psykososiale utvikling, ved at voksne arbeider systematisk og målrettet for å skape et godt og inkluderende leke – og læringsmiljø. Bergensbarnehagen bruker ICDP, et helsefremmende og forebyggende program, som øker omsorgsgiver kunnskap om kvaliteten på voksen – barn relasjonen som viktig for barns helse, trivsel og læring. Barn utvikler sin selvfølelse og sin egen relasjonskompetanse gjennom å omgås voksne som er gode rollemodeller og bevisste på sin egen faglige og personlige kompetanse. ICDP preges av den ansattes bevisste holdninger, verdier, barnesyn og læringssyn.

Huset brukes som en metafor for barnet, og er bygget opp av 8 temaer for godt samspill. Den voksne er et støttende stillas rundt barnet.

8 tema for godt samspill:

1. Vis at du er glad i barnet
2. Se og følg barnets initiativ
3. Ta del i barnets følelser
4. Gi ros og anerkjennelse
5. Felles oppmerksomhet
6. Gi mening til opplevelser
7. Lag sammenhenger
8. Hjelp til selvhjelp

Planlegging og vurdering av praksis

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Planleggingen baseres på kunnskap om barns trivsel og utvikling, individuelt og i gruppe, i tillegg til innsikt i barns og foreldres ønsker og behov. Hovedformålet er å sikre kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen.

Personalet benytter systematisk observasjon, praksisfortellinger, samtaler med barn/foreldre og annen dokumentasjon for datainnhenting. Data danner grunnlag for refleksjoner i personalgruppen og analyseres med bakgrunn i teori, forskning og erfaringsbasert kunnskap. Dette gir forutsetning for barnehagens valg og prioriteringer.

Overganger

Overganger kan beskrives som en prosess av endringer barnet og familien erfarer når det beveger seg fra en setting til en annen. Barnet og familien beveger seg fra noe kjent til noe ukjent, og for mange er slike prosesser sårbare.

Under kan du lese om hvordan vi jobber for å skape trygghet i overgangene.

Når barnet begynner i barnehagen

Et godt samarbeid med foresatte er grunnleggende for et godt og trygt møte med barnehagen. Nye foreldre inviteres til foreldremøte før sommerferien, og får da hilse på pedagogisk leder på sin gruppe. Oppstartsbrev med viktig informasjon sendes ut i etterkant av dette møtet.

Generelt settes det av tre dager til oppstarten, men det vil alltid være mulighet for individuelle tilpasninger. Barnet har den første tiden en primærkontakt som følger barnet tett, og etter hvert knytter andre voksne seg til barnet.

Sammen med foreldre og primærkontakt vil barnet få en rolig inngang i barnehagen hvor foreldre kan fortelle om barnets interesser, utvikling, søvnrutiner o.m.

Foreldrene inviteres til en oppstartsamtale i løpet av de første 14 dagene.

Overganger innad i barnehagen

I denne barnehagen bytter barna grupper når de blir eldre.

For å gjøre overgangen god, besøker barna i tiden før sommerferien de nye gruppene. Her blir de kjent med nye rom, leker, andre barn, og de ansatte som skal være der.

Barna skal kjenne igjen innholdet i hverdagen og arbeidsmåter på tvers av gruppene.

Et bytte til en ny gruppe kan likevel bringe med seg vanskelige følelser hos barnet.

Da er det viktig at vi er sammen med barnet i følelsene, - setter ord på, viser forståelse og trøster.

I denne fasen er det særlig viktig med fleksibilitet når det gjelder rutiner, slik at vi tar hensyn til individuelle behov.

Overgang fra barnehage til SFO – skole

Å begynne på skolen innebærer mange store forandringer for barnet.

Samarbeidet mellom barnehage og skole er forankret ved lov, og er beskrevet i Bergen kommune sin «Plan for overgang mellom barnehage og skole/SFO»

Felles forståelse mellom barnehagen og skolen om hva som er relevante erfaringer å ha med seg til skolestart, er viktig. I barnehagen øver vi på praktiske ferdigheter, som å kle på seg selv og hjelpe seg selv på toalettet. Vi har også egne førskolegrupper som bl.a. går lengre turer. Førskolebarna hos oss har også ukentlig tilgang til gymsalen på Fridalen skole, og blir på den måten kjent med deler av bygget.

Bøker, leker, sanger og spill som brukes både i barnehage, SFO og skole kan bidra til å skape trygghet og sammenheng i overgangen, ved at de er gjenkjennelige.

Dette kalles *grenseobjekter*. Bergen kommune har en egen liste som skal benyttes til dette formålet.

Gjennom besøksdager på skolen, og eventuelt besøk av lærer i barnehagen, får barna et innblikk i skole-/SFO-hverdagen.

Kalender for barnehageåret 2026-2027

August 03. Oppstart nytt barnehageår	September 07. Planleggingsdag Bli kjent-kafe: 08. Perle, Bruse 09. Dræggen, Sydnæs 10. Bull, Grieg 14. – 18. Brannvernuke 15. Foreldremøte 25. Fellessamling	Oktober Bli kjent-kafe: 01. Tumlerommet 22. Foreldrekafe FN-dagen. 30. Fellessamling
November 06. Planleggingsdag 25. Frist påmelding jul 27. Fellessamling	Desember 11. Luciamarkering for Perle og Bruse	Januar 01. Fridag 29. Planleggingsdag
Februar Utkledningsfest 05. Fellessamling Samens nasjonaldag 26. Frist påmelding påske	Mars Uke 11: Vårfrukost 19. Fellessamling	April 15. Foreldremøte 16. Frist påmelding sommerferie 30. Fellessamling
Mai Miljøvernmand 07. Planleggingsdag 28. Planleggingsdag	Juni 17. Sommerfest	Juli Sommerstengt uke 28, 29 og 30